

DECIZIA nr. 139 din 27 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 638 din 23 iulie 2018**

Data intrării în vigoare 23-07-2018

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Valentina Bărbățeanu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriaz.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și a prevederilor [articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) privind prorogarea termenelor prevăzute la [art. 11 alin. \(1\)](#), [art. 20 alin. \(5\)](#) și [art. 27 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Parohia Greco-Catolică Cistei, județul Alba, în Dosarul nr. 31/191/2016 al Judecătoriei Blaj și care formează obiectul Dosarului nr. 559D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent învederează Curții faptul că, la dosar, partea Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Alba a transmis note scrise, prin care apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

3. Președintele dispune a se face apelul și în următoarele dosare: dosarele nr. 774D/2016 și nr. 1.065D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, ridicată de Parohia Greco-Catolică Mihălț, județul Alba, și Ilie Loghin în dosarele nr. 32/191/2016 și nr. 77/191/2016 ale Judecătoriei Blaj; Dosarul nr. 1.066D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor [articolul unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#), ridicată de Vasile Bolboacă, Chirilă Bolboacă, Aurel Bolboacă, Gavril Bolboacă, Rozalia Pop, Maria Lucica Nechifor, Iacob Nechifor, Ioan Nechifor, Vasile-Iacob Nechifor, Rozalia Zamfir, Ana Vas, Ioan Pădurean, Aurel Pădurean, Ana Nicoară, Mihaela Gabriela Mureșan, Gabriel Radu Căpâlnaș, Aurel Radu, Vasile Rusu, Ana Cătuna și Ileana Pipaș în Dosarul nr. 21.821/211/2016 al Judecătoriei Cluj-Napoca; Dosarul nr. 1.167D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#), ridicată de Anisia Cira în Dosarul nr. 10.523/190/2015 al Judecătoriei Bistrița - Secția civilă; Dosarul nr. 1.176D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#) și ale [articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#), ridicată de Elena Sântimbrean în Dosarul nr. 57/176/2016 al Judecătoriei Alba Iulia; Dosarul nr. 1.210D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#), ridicată de Gheorghe V. Arfir în Dosarul nr. 54/179/2016 al Judecătoriei Babadag și Dosarul nr. 3.057D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#) și ale [articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#), ridicată de Parohia Greco-Catolică Crăciunelu de Jos, județul Alba, în Dosarul nr. 89/191/2016 al Judecătoriei Blaj.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, în dosarele nr. 774D/2016, nr. 1.065D/2016 și nr. 3.057D/2016, partea Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Alba a transmis note scrise, prin care apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu propunerea de conexare.

7. Deliberând, Curtea dispune, în temeiul [art. 53 alin. \(5\) din Legea nr. 47/1992](#), conexarea dosarelor nr. 774D /2016, nr. 1.065D/2016, nr. 1.066D/2016, nr. 1.167D/2016, nr. 1.176D/2016, nr. 1.210D/2016 și nr. 3.057D/2016 la Dosarul nr. 559D/2016, care a fost primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public. Acesta pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că nu sunt încălcate dispozițiile [art. 21](#) și [art. 53 din Legea fundamentală](#), întrucât textele de lege criticate sunt norme de procedură, a căror reglementare este apanajul legiuitorului. Nu este nesocotit nici [art. 16 din Constituție](#), fiind vorba despre un tratament juridic diferit aplicat unor situații diferite. În ce privește posibila încălcare a dispozițiilor [art. 44 din Legea fundamentală](#) arată că, în opinia sa, nu poate fi reținută, pentru că, în cauză, reclamanților nu le-a fost recunoscut încă dreptul de proprietate, calitatea lor de proprietari făcând obiectul unor cereri de chemare în judecată sau al unor notificări care nu au fost soluționate. Referitor la critica prin raportare la dispozițiile [art. 73 alin. \(3\) lit. m\) din Constituție](#), apreciază că este neîntemeiată, precizând că în preambulul [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) a fost justificată urgența care a impus adoptarea acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin încheierile din 13 aprilie 2016, 15 aprilie 2016, 28 aprilie 2016, 19 mai 2016, 31 mai 2016, 15 iunie 2016 și 27 septembrie 2016, pronunțate în dosarele nr. 31/191/2016, nr. 32/191/2016, nr. 77/191/2016, nr. 21.821/211 /2016, nr. 10.523/190/2015, nr. 57/176/2016, nr. 54/179/2016 și nr. 89/191/2016, Judecătoria Blaj, Judecătoria Cluj-Napoca, Judecătoria Bistrița - Secția civilă, Judecătoria Alba Iulia și Judecătoria Babadag au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și a prevederilor [articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) privind prorogarea termenelor prevăzute la [art. 11 alin. \(1\)](#), [art. 20 alin. \(5\)](#) și [art. 27 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Parohia Greco-Catolică Cistei, județul Alba, de Parohia Greco-Catolică Mihalț, județul Alba, de Ilie Loghin, de Vasile Bolboacă, Chirilă Bolboacă, Aurel Bolboacă, Gavril Bolboacă, Rozalia Pop, Maria Lucica Nechifor, Iacob Nechifor, Ioan Nechifor, Vasile-Iacob Nechifor, Rozalia Zamfir, Ana Vas, Ioan Pădurean, Aurel Pădurean, Ana Nicoară, Mihaela Gabriela Mureșan, Gabriel Radu Căpâlnaș, Aurel Radu, Vasile Rusu, Ana Cătuna și Ileana Pipaș, de Anisia Cira, de Elena Sântimbrean, de Gheorghe V. Arfir și de Parohia Greco-Catolică Crăciunelu de Jos, județul Alba, în cauze având ca obiect soluționarea acțiunilor prin care autorii excepției de neconstituționalitate au solicitat instanței obligarea unor comisii locale/județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor să procedeze la punerea lor în posesie asupra unor terenuri pentru care le-a fost reconstituit dreptul de proprietate privată și la emiterea titlului de proprietate cu privire la acestea.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, se susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate aduc atingere dreptului de acces liber la justiție, întrucât orice persoană îndreptățită la punerea în posesie sau la eliberarea unui titlu de proprietate este îngrădită, până după data de 1 ianuarie 2017, în dreptul de a se adresa instanței cu o acțiune având ca obiect obligația de a face. Mai mult, termenul impus prin [articolul unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) nu poate fi considerat ca definitiv, în condițiile în care, inițial, [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) stabilea un alt termen, și anume 1 ianuarie 2016. Se arată că legea nu este predictibilă, legiuitorul putând să modifice oricând, în mod discreționar, dispozițiile criticate. Se arată că entitățile investite invocă excepția prematurității, acțiunile fiind introduse înainte de data de 1 ianuarie 2016, data-limită până la care acestea aveau obligația legală de a finaliza procedurile de punere în posesie. Se mai susține că [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) este neconstituțională, întrucât, conform principiului simetriei actelor normative, termenele stabilite printr-o lege organică puteau fi modificate, prorogate numai printr-un act normativ cu aceeași valoare juridică, respectiv printr-o lege organică, nu printr-o ordonanță de urgență a Guvernului.

11. Judecătoria Blaj apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, arătând că, prin textele de lege criticate, a fost restrâns în mod arbitrar și doar aparent justificat dreptul de acces la justiție pentru soluționarea unor cereri în materia fondului funciar. Astfel, deși adoptarea ordonanței de urgență criticate a avut la bază dificultățile întâmpinate în ce privește finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, respectiv apariția unor impedimente legate, în special, de asigurarea serviciilor topografice și de suprapunerea titlurilor de proprietate, totuși, această restrângere nu poate fi justificată doar prin prisma incapacității organelor abilitate de a definitiva într-un termen rezonabil problemele ce privesc domeniul fondului funciar. Consideră că se încalcă și dreptul la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, de vreme ce procesul include și faza prealabilă sesizării unei instanțe, respectiv parcurgerea unei proceduri administrative obligatorii.

- 12.** Judecătoria Cluj-Napoca apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.
- 13.** Judecătoria Bistrița - Secția civilă apreciază că dispozițiile de lege criticate nu încalcă dreptul de acces liber la justiție, instituind o măsură cu caracter temporar, în vederea soluționării tuturor cererilor de restituire, de punere în posesie și de eliberare a titlurilor de proprietate de către comisiile locale și județene de fond funciar.
- 14.** Judecătoria Alba Iulia opinează în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate, apreciind că sunt de actualitate considerentele avute în vedere de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 684 din 26 noiembrie 2014](#).
- 15.** Judecătoria Babadag apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât ordonanța de urgență criticată nu conține o reglementare a procesului de restituire sau o modificare a acestuia, ci doar o prorogare a anumitor termene, măsură ce are drept scop tocmai protejarea dreptului de proprietate al persoanelor îndreptățite la restituire.
- 16.** Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.
- 17.** Guvernul, în punctele de vedere exprimate în dosarele nr. 559D/2016, nr. 1.167D/2016, nr. 1.210D/2016 și nr. 3.057D/2016, consideră că prevederile de lege criticate nu încalcă dreptul de acces liber la justiție, deoarece Legea nr. 165/2013 prevede posibilitatea persoanei îndreptățite de a se adresa instanței judecătorești atât în cazul în care este nemulțumită de soluția dată, cât și în cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute de lege. Arată însă că, în adresa Ministerului Justiției prin care s-a avizat proiectul [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#), s-a semnalat faptul că o nouă prelungire, la doi ani după prorogarea inițială a acestor termene, fără a fi aduse noi argumente, poate conduce la apariția unor vicii de neconstituționalitate în raport cu [art. 21 din Constituție](#). Invocă și cele statuate de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 1.278 din 12 octombrie 2010](#), în sensul că „prorogarea repetată a intrării în vigoare (...) nu este de dorit, întrucât ar putea înfrânge, în final, chiar esența dreptului [în speță era vorba despre dreptul la pensie], ceea ce este inadmisibil”, arătând că, asupra aplicabilității în cauza de față a acestor considerente, revine Curții Constituționale competența de a aprecia. În punctul de vedere exprimat în dosarele nr. 774D/2016, nr. 1.065D/2016 și nr. 1.176D/2016, Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, întrucât, prin prorogarea termenelor, prevăzută la [articolul unic al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#), dispozițiile [art. 11 alin. \(1\) și \(2\) din Legea nr. 165/2013](#) devin lipsite de previzibilitate.
- 18.** Avocatul Poporului, în punctele de vedere exprimate în dosarele nr. 1.065D/2016, nr. 1.066D/2016, nr. 1.167D/2016, nr. 1.176D/2016 și nr. 1.210D/2016, consideră că prevederile de lege criticate sunt constituționale, nepunând în discuție îngrădirea dreptului persoanelor interesate de a se adresa justiției pentru valorificarea drepturilor pretinse și a intereselor lor legitime și de a se prevala, în tot cursul litigiului, de toate garanțiile care condiționează, într-o societate democratică, procesul echitabil.
- 19.** Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

- 20.** Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.
- 21.** Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă, în ansamblul excepției de neconstituționalitate, prevederile [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, și cele ale [articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) privind prorogarea termenelor prevăzute la [art. 11 alin. \(1\)](#), [art. 20 alin. \(5\)](#) și [art. 27 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 986 din 31 decembrie 2015, care, la data ridicării excepției de neconstituționalitate, aveau următoarea redactare:

(1) Comisiile locale și județene de fond funciar sau, după caz, Comisia de Fond Funciar a Municipiului București au obligația de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate până la data de 1 ianuarie 2017.

(2) În situația neîndeplinirii obligațiilor în termenul prevăzut la alin. (1), persoana care se consideră îndreptățită poate formula plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile. Hotărârea pronunțată de instanța judecătorească este supusă numai apelului. Plângerea este scutită de taxa judiciară de timbru.

(3) În termen de 30 de zile de la împlinirea termenului prevăzut la alin. (1), comisiile locale de fond funciar sunt obligate să predea Agenției Domeniilor Statului suprafețele preluate și neutilizate în cadrul procesului de restituire.

(4) În situația în care plângerea formulată potrivit alin. (2) are ca obiect un teren predat Agenției Domeniilor Statului conform alin. (3), această instituție are calitatea de intervenient forțat în cauză.“

– Articolul unic din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#): „Termenele prevăzute la [art. 11 alin. \(1\)](#), [art. 20 alin. \(5\)](#) și [art. 27 alin. \(1\)](#) din [Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare, se prorogă până la data de 1 ianuarie 2017“.

22. Ulterior, prin [art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016](#) pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul [Acordului de împrumut](#) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin [Legea nr. 205/2006](#), precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.030 din 21 decembrie 2016, termenul cuprins în [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) a fost modificat, fiind fixat pentru 1 ianuarie 2018.

23. Prin [Legea nr. 111/2017](#) privind aprobarea [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017, a fost abrogat [art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016](#). Totodată, prin aceeași lege, [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#) a fost abrogat integral. De asemenea, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) a fost, ulterior, respinsă prin [Legea nr. 149/2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 30 iunie 2017.

24. În ce privește menționarea de către unii dintre autorii excepției a [articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) ca obiect al excepției, Curtea reține că, potrivit [art. 62 din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, „Dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Intervențiile ulterioare de modificare sau de completare a acestora trebuie raportate tot la actul de bază“. Așadar, [articolul unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#) nu are existență de sine stătătoare, ci este inclus în textul [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#), astfel că nu poate fi considerat, în mod distinct, obiect al excepției.

25. În consecință, obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#), asupra acestuia urmând să poarte controlul exercitat de Curtea Constituțională.

26. În opinia autorilor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din [Constituție cuprinse în art. 16](#), care consacră principiul egalității în drepturi, [art. 21](#) referitor la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, [art. 44](#) referitor la dreptul de proprietate privată, [art. 53](#) referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și [art. 73 alin. \(3\) lit. m\) din Constituție](#), care stabilește că regimul juridic general al proprietății și al moștenirii se reglementează prin lege organică.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin [Decizia nr. 44 din 31 ianuarie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 28 martie 2017, a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#). Prin această decizie, Curtea a reținut (paragraful 28) că durata inițială a termenului administrativ prevăzut de [art. 11 alin. \(1\) din legea criticată](#) a fost acceptată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și de Curtea Constituțională, prin Hotărârea pronunțată în Cauza Preda și alții împotriva României, respectiv prin [Decizia nr. 684 din 26 noiembrie 2014](#), prin raportare la certitudinea - cel puțin legală, din acel moment - epuizării lui la data de 1 ianuarie 2016, dar considerentele din jurisprudența menționată, formulate la scurt timp după intrarea în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), nu mai pot fi valabile și în contextul normativ al prorogării succesive a acestui termen, mai întâi până la 1 ianuarie 2017, apoi până la 1 ianuarie 2018. Acele argumente au avut în vedere faptul că, în redactarea inițială, dispozițiile [art. 11 alin. \(1\)](#) prevedeau un termen bine definit, clar și unic, până la 1 ianuarie 2016, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a exprimat fără echivoc posibilitatea de a-și reconsidera aprecierile ulterior epuizării acestor termene administrative, acestea fiind valabile numai sub rezerva respectării lor în acea formă (1 ianuarie 2016). Însă, în condițiile prorogării succesive a termenului acordat entităților administrative pentru a soluționa cererile de reconstituire a dreptului de proprietate, Curtea Constituțională a constatat, prin decizia de admitere mai sus amintită (paragraful 33), că dispozițiile [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) nu întrunesc cerința previzibilității legii, componentă a constituționalității normei sub aspectul calității sale. Astfel, persoanele interesate nu pot avea o previziune exactă a epuizării duratei termenului în care sunt obligate să aștepte soluționarea pe cale administrativă a cererilor lor, fiind împiedicate a se adresa în mod eficient instanței judecătorești pentru apărarea dreptului lor de proprietate. Guvernul a intervenit intempestiv, prima dată la 30 decembrie 2015 (prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015](#)), apoi la 15 decembrie 2016 (prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016](#)), chiar la finele termenului în vigoare, prelungindu-l pentru încă un an.

28. Față de data invocării prezentelor excepții de neconstituționalitate și având în vedere soluția de admitere pronunțată de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 44 din 31 ianuarie 2017](#), excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) urmează să fie respinsă, ca devenită inadmisibilă, în temeiul [art. 29 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), potrivit căruia nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale. Sub acest aspect, este de menționat faptul că, de principiu, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că, chiar dacă, în temeiul [art. 29 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), excepția de neconstituționalitate este respinsă ca devenită inadmisibilă, decizia anterioară de constatare a neconstituționalității poate reprezenta motiv de revizuire conform [art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865](#) sau [art. 509 alin. \(1\) pct. 11 din noul Cod de procedură civilă](#), după caz (a se vedea, de exemplu, [Decizia nr. 301 din 5 iunie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 28 iulie 2014, paragraful 20, [Decizia nr. 497 din 7 octombrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 839 din 18 noiembrie 2014, paragraful 32, sau [Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016).

29. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#), Curtea observă că acestea prevăd că, în situația neîndeplinirii de către comisiile locale și județene de fond funciar sau, după caz, Comisia de Fond Funciar a Municipiului București a obligației de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate în termenul a cărui prorogare succesivă a sancționat-o Curtea Constituțională prin decizia citată, persoana care se consideră îndreptățită poate formula plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile. Așadar, [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#) consacră dreptul persoanelor care au formulat cereri de restituire în temeiul [Legii nr. 18/1991](#) de a se adresa instanței în cazul neîndeplinirii de către autoritatea administrativă a obligațiilor în termenul prevăzut la [alin. \(1\) al art. 11](#) din aceeași lege. Or, efectul Deciziei Curții Constituționale [nr. 44 din 31 decembrie 2016](#), prin care a fost constatată neconstituționalitatea dispozițiilor [art. 11 alin. \(1\) din Legea nr. 165/2013](#) referitoare la termenul de îndeplinire a acestei obligații, se răsfrânge și asupra dispozițiilor [art. 11 alin. \(2\) din Legea nr. 165/2013](#), astfel că, de la publicarea acesteia, persoanele interesate se puteau adresa fără constrângerea unui termen instanței judecătorești pentru obligarea comisiilor de fond funciar la ducerea la îndeplinire a atribuțiilor referitoare la soluționarea cererilor de restituire, efectuarea punerilor în posesie și eliberarea titlurilor de proprietate.

30. Așa cum s-a arătat mai sus, ulterior, [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#) a fost abrogat în întregime prin [Legea nr. 111/2017](#). Curtea apreciază că aceasta nu înseamnă însă că persoanele interesate nu mai dispun de un mecanism procedural care să le permită accesul la o instanță împotriva neîndeplinirii obligației stabilite în sarcina entității investite. În prezent, în temeiul [art. 8 alin. \(1\) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, persoanele interesate se pot adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a solicita obligarea comisiilor locale și județene de fond funciar sau, după caz, a comisiei de Fond Funciar a Municipiului București, în condițiile [art. 18 alin. \(1\) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004](#), la soluționarea cererilor de restituire, efectuarea punerilor în posesie și, respectiv, eliberarea titlurilor de proprietate, în termenul prevăzut de [art. 24 din Legea nr. 554/2004](#), potrivit căruia, „dacă în urma admiterii acțiunii autoritatea publică este obligată să încheie, să înlocuiască sau să modifice actul administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze anumite operațiuni administrative, executarea hotărârii definitive se face de bunăvoie în termenul prevăzut în cuprinsul acesteia, iar în lipsa unui astfel de termen, în termen de cel mult 30 de zile de la data rămânării definitive a hotărârii”.

31. În condițiile abrogării exprese a [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#) și față de caracterul strict procedural al prevederilor acestuia, Curtea constată că nu poate fi reținută incidența, în cauzele în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, a celor statuate prin [Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit cărora sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor [art. 29 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#) este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. De aceea, întrucât atât [Decizia nr. 44 din 31 ianuarie 2017](#), cât și abrogarea [art. 11](#) prin [Legea nr. 111/2017](#) au survenit ulterior invocării excepției de neconstituționalitate, și excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 alin. \(2\)-\(4\) din Legea nr. 165/2013](#) va fi respinsă ca devenită inadmisibilă. De altfel, în ceea ce privește dispozițiile [art. 11 alin. \(3\) și \(4\) din Legea nr. 165/2013](#), care prevăd că, în termen de 30 de zile de la împlinirea termenului prevăzut la [alin. \(1\)](#), comisiile locale de fond funciar sunt obligate să predea Agenției Domeniilor Statului suprafețele preluate și neutilizate în cadrul procesului de restituire, iar în situația în care plângerea formulată potrivit [alin. \(2\)](#) are ca obiect un teren predat Agenției Domeniilor Statului, această instituție are calitatea de intervenient forțat în cauză, Curtea observă că în niciuna dintre cauze nu sunt formulate critici distincte referitoare la acestea.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 11 din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Parohia Greco-Catolică Cistei, județul Alba, Parohia Greco-Catolică Mihalț, județul Alba, și Ilie Loghin în dosarele nr. 31/191/2016, nr. 32/191/2016 și, respectiv, nr. 77/191/2016 ale Judecătoriei Blaj, de Vasile Bolboacă, Chirilă Bolboacă, Aurel Bolboacă, Gavril Bolboacă, Rozalia Pop, Maria Lucica Nechifor, Iacob Nechifor, Ioan Nechifor, Vasile-Iacob Nechifor, Rozalia Zamfir, Ana Vas, Ioan Pădurean, Aurel Pădurean, Ana Nicoară, Mihaela Gabriela Mureșan, Gabriel Radu Căpâlnaș, Aurel Radu, Vasile Rusu, Ana Cătuna și Ileana Pipaș în Dosarul nr. 21.821/211/2016 al Judecătoriei Cluj-Napoca, de Anisia Cira în Dosarul nr. 10.523/190/2015 al Judecătoriei Bistrița - Secția civilă, de Elena Sântimbrea în Dosarul nr. 57/176 /2016 al Judecătoriei Alba Iulia, de Gheorghe V. Arfir în Dosarul nr. 54/179/2016 al Judecătoriei Babadag și de Parohia Greco-Catolică Crăciunelu de Jos, județul Alba, în Dosarul nr. 89/191/2016 al Judecătoriei Blaj.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Blaj, Judecătoriei Cluj-Napoca, Judecătoriei Bistrița - Secția civilă și Judecătoriei Alba Iulia și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,

Valentina Bărbățeanu
